

Фат Д.В.,
курсант навчальної групи ПС-443
факультету підготовки фахівців
органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Межевська Л.В.,
старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ГМО ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

Досить стрімке розповсюдження генетично модифікованих продуктів та продуктів харчування, отриманих за їх допомогою, ставить питання контролю за їх поширенням. ГМО допомагають вирішити низку проблем, таких як екологічні, харчові та інші, тому зупинити їх розповсюдження дещо важко, і саме з цих причин вони потребують вивчення, контролю та моніторингу наслідків. Також не можна недооцінювати роль правової бази стосовно застосування ГМО. На європейському рівні питання використання ГМО є доволі розробленим, чого, на жаль, не можна сказати про Україну. Тому існує потреба в удосконаленні законодавства України стосовно використання ГМО, а також контролю за їх обігом.

На науковому рівні питання щодо використання ГМО при виробництві продуктів харчування розглядалось у роботах таких вчених, як В.І. Андрейцев, Н.О. Багай, Г.І. Балюк, В.М. Єрмоленко, В.С. Кайдашов, І.І. Каракаш, Т.О. Коваленко, Т.Г. Ковальчук, М.І. Козир.

Доцільно наголосити на тому, що сьогодні в Україні, на жаль, не існує єдиного державного органу, який би займався питанням використання ГМО при виробництві продуктів харчування. Відповідно до Закону про біобезпеку повноваження щодо контролю та регулювання розподілені між: Кабінетом Міністрів, Міністерством освіти та науки, Міністерством охорони навколишнього природного середовища, Міністерством охорони здоров'я та Міністерством аграрної політики України [1, с. 85].

У свою чергу, Кабінет Міністрів відповідає за розробку нормативно-правових актів на виконання Закону про біобезпеку. Міністерство освіти та науки регулює діяльність у сфері генетичної інженерії в закритих системах, Міністерство охорони навколишнього природного середовища регулює випробування ГМО у відкритих системах. Проведення екологічних експертиз

ГМО належить до повноважень Міністерства охорони навколишнього природного середовища, у той час як Міністерство охорони здоров'я проводить санітарно-епідеміологічну експертизу ГМО перед прийняттям рішення про їх державну реєстрацію [2, с. 20].

З цього ми можемо дійти висновку, що проблема правового регулювання використання ГМО при виробництві продуктів харчування має значний масштаб. Тому необхідно приділити цьому питанню дещо більше уваги, а саме все ж таки створити єдиний орган, котрий буде зосереджувати питання щодо використання ГМО при виробництві продуктів харчування або контролювати діяльність всіх інших органів, на які покладено завдання з контролю та регулювання використання ГМО.

Також слід наголосити, що реакція на продукти з ГМО в різних країнах світу є різною. Так, споживачі в США здебільшого позитивно ставляться до генної інженерії: за даними соціологічного опитування, майже 75% американців ставляться до застосування біотехнологій як до великого успіху для суспільства. Натомість 44 % європейців, навпаки, вважають це серйозним ризиком для здоров'я [3, с. 7]. Опитування громадської думки свідчать, що поляки більшою мірою виступають проти допущення на ринок генетично модифікованої їжі [4].

Дійсно, у різних країнах до використання ГМО під час виробництва продуктів ставляться по-різному. На нашу думку, людина сама в праві обирати ті продукти харчування, які їй до вподоби. Але все ж таки ніхто не може особисто обирати, що будуть використовувати під час виробництва продуктів харчування, бо це буде стосуватись всіх.

Законодавчим актом, що регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації, є Закон України "Про інформацію" від 13 січня 2011 року. Згідно зі ст. 14 даного Закону правовий режим інформації про товар визначається законами України про захист прав споживачів, про рекламу, іншими законами та міжнародними договорами України. При цьому згідно зі ст. 6 Закону "Про захист прав споживачів" від 12 травня 1991 р. продавець (виробник, виконавець) зобов'язаний передати споживачеві продукцію належної якості, а також надати інформацію про цю продукцію [5].

Доцільно наголосити, що наразі триває процес удосконалення законодавчої бази щодо використання ГМО, зокрема до Верховної Ради України внесено проект Закону "Про проголошення території України вільною від генетично модифікованих організмів (ГМО)". Згідно з даним законопроектом Україна, усвідомлюючи пріоритетність збереження здоров'я людини і охорони навколишнього природного середовища порівняно з отриманням економічних переваг від застосування ГМО, проголошується територією, вільною від ГМО. При цьому на території України забороняється: діяльність, пов'язана зі створенням, випробуванням та впровадженням ГМО в обіг; виготовлення, продаж та імпорт ГМО і продуктів харчування, які виготовлені з ГМО або

містять його у своєму складі. На території України дослідження ГМО дозволяється виключно з науковою метою і тільки спеціальними державними установами, уповноваженими на це Кабінетом Міністрів України або центральним органом виконавчої влади з питань освіти і науки [6].

Розглянувши дану тему, можна дійти висновку, що, незважаючи на всі спроби удосконалити дану проблему, наразі існує потреба доопрацювання та затвердження законодавства щодо регулювання використання ГМО під час виробництва продуктів харчування. А вже наступним кроком стане запровадження заходів контролю за виконанням вимог нормативних документів, вимог законодавства у сфері захисту прав споживачів, технічних регламентів, пов'язаних з безпечністю та якістю продукції. Також існує необхідність у створенні єдиного органу, котрий регулюватиме питання стосовно обігу та контролю ГМО при виробництві продуктів харчування.

Бібліографічні посилання

1. Баласинович Б., Ярошевська Ю. ГМО: виклики сьогодення та досвід правового регулювання. К., 2001. С. 85.
2. Струтинська-Струк Л.В. Правове забезпечення біобезпеки при здійсненні генетично-інженерної діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.06 "Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право". К., 2005. 20 с.
3. Гарбуз Н. ГМО: спасіння чи загибель // Деснянська правда вільна. 2009. № 26. С. 1, 7.
4. Польща проти ГМО. URL: www.kolomyya.org/se/sites/ko/25304.
5. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.
6. Проект Закону України "Про проголошення території України, вільної від генетично модифікованих організмів (ГМО)" (реєстр. № 5286-1). URL: ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF42U01A.html.

Синько Є.В.,

курсант навчальної групи КМ-442
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Під час виконання трудових обов'язків важливим аспектом для працівників є тривалість робочого часу та оплата праці. Для різних категорій професій встановлюються різні робочі тижні та різний графік роботи, також у багатьох професіях застосовується робота в нічний та надурочний час. Норма